

De refererte tall for kreftrisiko i husstander hvor 2 eller flere husstandsmedlemmer røyker, er statistisk sikker forskjellig fra kreftrisiko i husstander hvor ingen røyker. Forfatterne understreker at resultatene er foreløbige og må bekreftes av andre undersøkelser, men de hevder at resultatene antyder at virkningen av eksposisjon for andres røyk kan være større enn tidligere antatt.

Så langt undersøkelser som er foretatt på dette området.

Spørsmålet om langvarig passiv røyking kan gi lungekreft (eller annen alvorlig sykdom), har vært tatt opp i flere medisinske fora, og behandlet i røykerapporter og konferanser som har drøftet temaet. Følgende konklusjoner skal refereres her:

(1) *Den amerikanske helsedirektør, 1982-rapporten (77)*, uttaler at selv om de foreliggende data ikke er tilstrekkelige til å bevise at passiv røyking er årsak til lungekreft blant ikke-røykere, gir de grunn til bekymring om et mulig alvorlig helseproblem. Med tanke på forebyggende medisin, bør forsiktighet tilsi at ikke-røykere i størst mulig utstrekning unngår å utsette seg for tobakksrøyk fra andre personers røyking, uttaler den amerikanske helsedirektør.

(2) *Seminar om tobakksrøyk i miljøet, Geneve 1983*. Dette seminaret ble arrangert av professor Ragnar Rylander, Universitetet i Gøteborg, sammen med Universitetet i Geneve, Sveits, og ble økonomisk støttet av The Tobacco Institute, Washington D.C.

I konklusjonene fra seminaret heter det bl.a. (ref. nr. 19, side 141):

»Selv om de publiserte data om tobakksrøyk i miljøet og lungekreft ikke kan gi grunnlag for konklusjon, var arbeidsgruppen enig i at det var tilstrekkelig overensstemmelse i statistisk sammenheng til å støtte fortsatt arbeid. Det var også enighet om at den tilskrivbare risiko blant ikke-røykende hustruer, utsatt for tobakksrøyk, var tilstrekkelig til å indikere et mulig anselig problem.«

(3) *Internasjonalt vitenskapelig symposium om passiv røyking, Wien, 1984*. Symposiet var arrangert av Det østerrikske selskap for arbeidsmedisin, Det tyske selskap for arbeidsmedisin, Den amerikanske helse-

stiftelse og Det bayerske akademi for arbeidsmedisin.

Ifølge referatet deltok 7 personer i diskusjonen, og deres meninger om spørsmålet var motstridende. Ingen samlet konklusjon ble avgitt.

Visse formelle forhold ved dette symposiet gir grunn til en tilføyelse: Et 5 siders referat fra symposiet er gitt i den tyske utgave av Verdens helseorganisasjons magasin »Verdens helse«, desember 1984 (18). Et 2-spalters utdrag av dette referatet er gitt i den engelske utgave av magasinet, mai 1985 (86). I det tyske referatet heter det at symposiet ble arrangert i samarbeid med Verdens helseorganisasjon. I brev av 9. juli 1985 til Statens tobakkskaderåd opplyser imidlertid Verdens helseorganisasjons hovedkontor i Genève at organisasjonen overhodet ikke har vært engasjert i arrangementet av denne konferansen. Referatet står helt og holdent for arrangørenes regning.

(4) *Cancerkommittén, Sverige, 1985*. Den regjeringsoppnevnte svenske kreftkommittéen drøfter spørsmålet, og konkluderer med at passiv røyking utgjør en reell risikofaktor (10).

(5) *Kreftkonferanse i Lyon, februar 1985*. Konferansen ble arrangert av Det internasjonale byrå for kreftforskning, som er tilknyttet Verdens helseorganisasjon, og ble ledet av den britiske epidemiolog Sir Richard Doll. I konklusjonene fra konferansen heter det bl.a. (33):

»Kjennskap til beskaffenheten av sidestrøms- og hovedstrøms-røyk, til stoffene som absorberes ved »passiv« røyking, og til de kvantitative forhold mellom dose og effekt som vanligvis er observert når en utsettes for kreftfremkallende stoffer, leder fram til den konklusjon at passiv røyking medfører en viss risiko for kreft.«

(6) *Internasjonalt møte om samarbeid om kreftforskning og kreftforebyggelse, Moskva, juni 1985*. Konferansen ble arrangert av Det internasjonale byrå for kreftforskning (tilknyttet Verdens helseorganisasjon) og Kreftforskningssenteret i Moskva. I konklusjonene fra konferansen heter det bl.a. (49):

»På basis av kunnskaper om sidestrømsrøykens kjemiske sammensetning, av eks-